

Fredningsforslag i Furesø, Rudersdal og Allerød kommuner

Stavnsholtkilen, Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård

Udarbejdet af Danmarks Naturfredningsforening
Januar 2007

Dato: 22. januar 2007
Journal: 875-101969
Sagsbehandler: Birgitte Bang Ingrisch

Til Fredningsnævnet

Retten i Gladsaxe
Fremtidsvej 1
2860 Søborg

Retten i Hillerød
Kannikegade 1
3400 Hillerød

Forslag til fredning af Stavnsholtkilen

Indholdsfortegnelse:

1. Baggrunden for forslaget og beskrivelse af området	side 3
2. Fredningsforslagets afgrænsning	side 10
3. Planlægnings- og fredningsmæssige forhold	side 11
4. Forslag til fredningsbestemmelser	side 12

Bilag:

Bilag 1:	Areal- og lodsejerliste
Bilag 2:	Budgetoverslag
Bilag 3:	Kileplanen for Furesø-Stavnsholtkilens forlængelse, HUR, april 2006, uddrag
Bilag 4:	Rapporten "Stavnsholtkilen", HR samt Farum og Birkerød kommuner, 1989, uddrag

Kortbilag 1: Fredningskort i 1:6.000 og oversigtskort i 1:25.000

Kortbilag 2: Arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 mv.

1. Baggrunden for forslaget og beskrivelse af fredningsområdet

Stavnsholtkilen ligger som en relativt ubebygget landskabskile i den tæt bebyggede hovedstadsregion. Den strækker sig fra Furesøen i syd til den nye grønne ring i nord og vest, der består af skovområderne Kattehal Mose, Lyng Overdrev, Ravnsholt Skov og Høveltsvang. Selve fredningsområdet omfatter blandt andet Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård. Stavnsholtkilen er det eneste ubebyggede areal omkring Furesøen, som endnu ikke er sikret landskabeligt. Kilen er samtidig en central del af Hovedstadsregionens grønne struktur. Gennem mere end 50 år har der været et stærkt politisk ønske om at bevare den som et ubebygget rekreativt område mellem de tæt bebyggede byfingre. Det område, som foreslås fredet, er på 868 ha.

Baggrunden for en fredning er først og fremmest presset på arealerne for bymæssig udnyttelse på grund af den centrale placering i Hovedstadsregionen kun ca. 18 km fra det centrale København. Gennem tiden er kilen blevet smallere, og flere projekter er blevet afværget, som ellers havde gjort indhug i kilen. Fredningens overordnede målsætning er at sikre åbne arealer mellem bysamfundene Farum og Birkerød, således at den landskabelige sammenhæng fra Furesøen til Sjælsø og de store skovområder mod nord og vest bibeholdes og styrkes.

Fredningsforslaget bygger også på et ønske om at sikre offentligheden god adgang til Furesøens nordlige bred, at bevare områdets åbne karakter, at styrke offentlighedens mulighed for at opleve det varierede landskab i området og at sikre og udvikle natur- og landskabsværdierne.

Både Regionplan 2001 for Frederiksborg Amt, Regionplan 2005 for Hovedstadsregionen og kileplanen for Furesø-Stavnsholtkilens forlængelse fra 2006 lægger op til en permanent sikring af hele kilen imod byudvikling. Erfaringen viser imidlertid, at det politiske pres og afvejningen mellem mange forskellige interesser ofte sætter det åbne land til vægs. På den baggrund finder foreningen det rigtigt, at tage fredningsinstrumentet i anvendelse i bestræbelserne på at forhindre egentlig byudvikling, og i stedet sikre at området anvendes til landbrug og regionalt udflugtsområde, samt at den landskabelige karakter fastholdes og styrkes.

Allerede i 1989 slog rapporten "Stavnsholtkilen 1989" fast, at den landskabelige karakter bør fastholdes og styrkes, at området fremover fortsat bør anvendes til landbrug og regionalt udflugtsområde (primært vandre-, cykel- og ridetur, natur- og landskabsstudier), og at spredningsmulighederne for plante- og dyreliv bør forbedres. Rapporten var udarbejdet af Farum og Birkerød Kommuner samt Hovedstadsrådet, og har siden været grundlag for den fysiske planlægning i området.

Stavnsholtkilen ligger i den tættest bebyggede og folkerigeste del af Frederiksborg Amt og har alene af den grund en betydelig rekreativ interesse. I løbet af de 18 år der er gået, siden rapportens tilblivelse, er de omkringliggende bysamfund vokset betydeligt, og det anses derfor for vigtigt, at landskabskilen fastholdes gennem en fredning.

Landskabsformer

Landskabet, der er et bakket morænelandskab, består for størstedelen af åbne landbrugsarealer og det er karakteristisk ved det store antal af småsøer og vandhuller - 145 er registreret i den del, der ligger i Farum Kommune, hertil kommer vandhullerne på Birkerøds områder, hvor 19 er registreret, samt på Allerøds områder, hvor der skønsmæssigt befinder sig 20 (muligvis flere).

I den nordligste del af det åbne landskab, som er et dødisområde, ligger Allerød Lergrav, som er udpeget som værende af national-geologisk fredningsinteresse.

Den sydlige del af området er mere lukket, idet udsynet fra Bistrupvejs østlige ende lukkes af planteskoler på nordsiden af vejen, og mod syd ligger der et gartneriområde, samt flere små skovpartier.

Stavnsholtkilens bakkede landsbrugslandskab

Længere mod vest – ved Stavnsholt – findes åbne landbrugsarealer, men det er kun glimtvis muligt at få udsyn til Furesøen på grund af private grunde og boliger i randområdet mod søen.

I den østlige del af området, ved Furesøen ligger Enghaven, et åbent engområde med potentiale til at blive et værdifuldt naturområde.

Geologi

Hele området er præget af forskellige typer af mere eller mindre sand- og grusholdige istidsaflejringer, med moræneler, smeltevandsgrus og -sand som de mest dominerende typer. Flere steder forekommer issøler, bl.a. ved den berømte Allerød Lergrav, hvor der i 1889 blev påvist ca. 12.000 år gamle lag med planter og dyrerester fra en midlertidig varm periode midt i tundratiden efter istiden. Perioden er siden internationalt blevet kendt som Allerødtiden efter lokaliteten, hvor man første gang fandt tegn på varmemefrembruddet. Allerød Lergrav, der i vore dage er en sø, ligger i den nordlige del af området mellem Sønderskov og Ravnsholt Skov et par hundrede meter øst for Skovlundegård.

Naturtyper

Vandløb

Krogvadsrenden, et rørlagt vandløb, udspringer i Bregnerød og har sit udløb i Farum Sø. En åbning af vandløbet nord for Farum By er mulig og bør tilstræbes.

Hesselbækken løber langs kommunegrænsen mellem Birkerød og Farum. Et naturligt forløb af bækken ud over Enghaven bør tilstræbes, og hvis det er muligt, skal den gravede kanal til kloakoverløb afbrydes og opfyldes.

Naturtyper

Det store antal tætliggende vandhuller er områdets vigtigste naturværdi, især som spredningskorridor. Hertil kommer de mange levende hegn i landbrugsområderne. Desuden engområdet Enghaven og sumpskovområdet tæt ved Furesøens bred. I den nordlige del af området er det især det smukt kuperede skovomkransede landskab der er en æstetisk nydelse. Tilsammen begrundes disse mange naturtyper, at området er udpeget som et oplevelsesrigt landskab.

Dyre- og planteliv

Til de ovenfor nævnte varierede naturtyper knytter der sig en stor artsrigdom af dyr og planter.

Vandhullerne betyder gode muligheder for krybdyr, insekter og andre hvirvelløse dyr. Det mest usædvanlige fund er nok ferejen, som blev fundet i 80'erne i et lille vandhul ved Bistrupvej, hvor arten stadig findes. Nogle sjældne arter af vandnymfer er fundet ved Stavnsholt. Den særligt beskyttede stor vandsalamander findes i flere vandhuller. Snog, lille vandsalamander, spidssnudet frø, butsnudet frø, grøn frø og skrubtudse er konstateret rundt omkring i Stavnsholtkilen – alle gullistede som opmærksomhedskrævende arter.

I Sønderskovs moseområder i Farum, som ligger *op til* fredningen, har man fundet Danmarks største bestand af den meget sjældne guldsmed, Stor Kærguldsmed. Her har man også fundet Svaleklire, samt planter som den kødædende rundbladet soldug og store bestande af kærmysse. Her findes også skovhullæbe, Mosebølle og Hedelyng.

Stor Kærguldsmed i Farums nordlige moser

Med hensyn til fugleliv rummer de fleste vandhuller almindelige arter, men i nogle få er mere ualmindelige arter som lille lappedykker og gråstrubet lappedykker fundet ynglende. Nattergal og kærsanger er almindelige. Drosselrørsanger er konstateret et par gange i den nordlige del af området. Skovhornugle yngler i en lille trægruppe ved et vandhul i den nordlige del af området. Vibe findes på Stavnsholt Overdrev som det måske sidste sted i Farum Kommune. Fouragerende rovfugle er et almindeligt syn. Den rødlistede hvinand yngler ved Furesøens bred.

De mest interessante planter er knyttet til vådområder og udyrkede arealer. Interessant er især området omkring Allerød Lergrav, som er registreret som overdrev, i dag en sjælden naturtype. Her finder man den gullistede art marktusindgylden, vild hør, alm. mælkeurt, knoldet mjøddurt, kort øjentrøst, vårvikke etc., men også andre vandhuller samt ikke mindst Enghaven hører til de bedste plantelokaliteter både med overdrevsarter som kantet perikon, forskelligartetet forglemmegej, med naturskovsarter som skælrod (gullistet), og naturligvis med engarter. Her kan nævnes Trævekrone, hulrodet lærkespore, fladkravet kodriver, dusk-fredløs, vandmynte, krusmynte, bukkeblad, vinget perikon og vandkarse, i alt 140 plantearter er registreret i Enghaven. Orkidearten plettet gøgeurt er fundet i Enghaven, men voksestedet ved Damgårdsvej er desværre blevet ødelagt på grund af en ulovlig jordpåfyldning. Det forventes, at navnlig Enghaven vil kunne udvikle sig til en god orkidelokalitet efter en årrække med passende pleje.

Kulturhistorie

Den sydlige del af Stavnsholtkilen rummer den østlige del af jorderne til Stavnsholt landsby, og skellene i den oprindelige stjerneudstykningsplan danner stadig landskabets hovedtræk med deres kraftige beplantede hegn. Hesselbæk har været den naturlige grænse mellem Stavnsholt og Bistrup, og arealerne langs bækken har ligget hen som overdrevsarealer. Mod nord har de dyrkede jorder været begrænset af det kuperede dødisområde, som på kortet fra 1768 ses at have været bevokset med skov. Området er siden blevet ryddet, formentlig i forbindelse med udstykningen omkring 1800, og anvendt som overdrev. Siden er en del gårde og husmandsbrug etableret i dette område. Den østlige del af området syd for Bistrupvej er udstykket i lange nordsydgående lodder, som i dag fortrinsvis benyttes til gartneri. Denne ejendomsstruktur er i dag meget markant. I de senere år er landskabets karakter af landbrugsområde generelt blevet svækket. Dette skyldes at der er opstået flere anlæg (planteskoler, langtidscampering, mv.), som sammen med en række småejendomme lukker for udsynet fra Bistrupvej, således at fornemmelsen af at passere et landskabsstrøg mellem Farum og Birkerød er gået delvist tabt.

Videnskabernes selskabs kort 1768

Stiforbindelser

De nuværende adgangsforhold, markveje og stier i området skal opretholdes og udbygges med stier i et beskedent omfang, hvorved det vil blive muligt at benytte et sammenhængende stisystem i området, som vist på kortbilag 1.

Furesøen ud for Enghaven

Den vigtigste nye stiforbindelse er etablering af en adgang til Furesøen ved Enghaven. Her bør det overvejes at der etableres et skjul eller lignende, så udsigten over søen kan nydes. Samtidig bør der ske en rydning af pilekrat, således at det fra flere punkter undervejs ad stien ned til søbredden bliver muligt at se ud over søen, hvad det ikke er i dag.

Endvidere bør muligheder for sammenhængende stiforløb som nævnt i fredningsforslagets afsnit 4, §§ 2 og 7 holdes åbne.

Fredningen skal med en stiforbindelse sikre adgang i de fredede områder fra Bistrup (og Bistrup skole) via de to grønne fingre, - den ene gennem Hestkøblund-bebyggelsen og den anden via Nordvanggårdspark og den bagved liggende eng. Engen består af matr.nr.1 et Bistrup By.

Nye stiforløb fastlægges efter nærmere aftale mellem de respektive kommuner og lodsejerne.

Naturplejeaftaler

Frederiksborg Amt har i sin tid indgået naturplejeaftaler om et engområde i Enghaven med henblik på at holde arealet åbent og fri for bjørneklo. Der sker afgræsning med henholdsvis kreaturer og får, således at området bliver holdt åbent og med årene udvikler en mere varieret og artsrig engnatur og et interessant åbent ellesump-område.

Kreatur- og fårefoldene ved Furesøstien er til gavn for naturen og til rekreativ glæde.

For de mange småsøer og vandhuller i Stavnsholtkilen har Farum Kommune fået udarbejdet et plejeforslag. For at opretholde værdien af vandhullerne, bør der følges op på disse plejeplaner i henhold til den udarbejdede prioriteringsliste.

Vandindvindingsinteresser

De åbne arealer med forholdsvis gruset og sandet jord giver en god grundvandsdannelse. Disse forhold kombineret med beliggenheder tæt ved hovedstaden betyder, at området er af stor betydning for Københavns vandforsyning, og hele området har interesse som drikkevandsindvindingsområde. Indenfor en afstand af Furesøens bred på ca. 700 meter er der begrænsninger på vandindvinding.

Turisme og rekreation

Området mellem Farum og Birkerød udgør i dag en kuperet grøn kile med kornmarker, enge og mange småsøer. Områdets egentlige turistmæssige betydning er begrænset, mens den rekreative værdi for befolkningen både lokalt og regionalt er af stor betydning på grund af de landskabelige kvaliteter og en høj befolkningskoncentration både øst og vest for arealerne.

Områdets rekreative værdi kan, som foreslået i dette fredningsforslag (se kortbilag 1) udvikles med et væsentligt element ved at forbedre udsynet over Furesøen fra stien ved Enghaven og ved at etablere stiadgang herfra og til søbredden.

Rekreative naturoplevelser er der mulighed for mange steder i det smukke landskab, og specielle naturinteresser indenfor flora og fauna tiltrækker mange, ikke mindst ornitologer, der

kommer fra hele Storkøbenhavn for at iagttage fuglelivet på Furesøen. Om vinteren raster et uhyre stort antal svømmefugle. I årets løb ses desuden arter som f.eks. fiskeørn, rørhøg, dværgmåge, sortterne, fjordterne og isfugl. Det vil være en fordel, om der etableres adgang til søen ved Enghaven.

Hvinanden raster i stort antal på Furesøen om vinteren, men enkelte har også slået sig ned som ynglefugle

Råstofindvinding

Der er ingen råstofområder på arealet

Skovrejsning

Et mindre område nord/øst for Bregnerød mod motorvejen er i Regionplan 2005 udlagt som skovrejsningsområde. Ellers er skovrejsning markeret som uønsket i størstedelen af området.

Eksisterende bebyggelse

Bebyggelsen i hele området er domineret af mindre fritliggende landejendomme og huse. Omkring Bistrupvej er bebyggelsen domineret af adskillige handelsgartnerier og en campingplads med fortrinsvis fast placerede campingvogne. Ved Furesøen ligger en række eksklusive helårsboliger og sommerhuse. I Birkerød er den fredede herregård Hestkøbgård dominerende. I tilknytning til Hestkøbgård ligger en 27 hullers golfbane

2. Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsforslagets afgrænsning fremgår af kortbilag 1.

Fredningsforslagets afgrænsning fremgår af fredningskortet og omfatter ca. 868 ha. Det område der ønskes fredet er beliggende mellem Birkerød, Allerød og Farum begrænset af Furesøen mod syd og Ravnsholt Skov og Kattehole Mose mod nord. Mod øst er arealet afgrænset af byzonen i Birkerød, og hvor denne ophører, følger fredningsgrænsen først jernbanelinien i Allerød og dernæst det fredede Katteholeområde, indtil det sted hvor vejen Hyrebakken går ind i Ravnsholt Skov. Herfra følger fredningsgrænsen afgrænsningen af fredskoven Ravnsholt Skov indtil denne når Høveltsvangsvej og lokalplanområdet Bregnerød Landsby. Fra Bregnerød Landsby langs med motorvejen ned til Bistrupvej, som den følger øst på langs det bebyggede område sydpå til Furesø.

3. Planlægnings- og fredningsmæssige forhold

Kileplanen for Furesø-Stavnsholtkilens forlængelse, er udgivet af Hovedstadens Udviklingsråd i april 2006. Planen for forlængelse af Furesø-Stavnsholtkilen er en realisering af HURs vision om, at ville bidrage til en grønnere Hovedstadsregion ved at fastholde og udvikle Fingerbyens grønne struktur. Formålet med planen er, at den skal bidrage med forslag og ideer til de kommuner, som ligger inden for planlægningsområdet, når de skal arbejde videre med detailplanlægningen af kilens delområder efter kommunalreformen i 2007, jf. bilag 3.

I Regionplan 2005 for Hovedstadsregionen er Stavnsholtkilens sydlige del beliggende i en af de "gamle" grønne kiler i hovedstadsregionen, mens den nordlige del er udpeget som kileforlængelse og ny grøn ring omkring København. Hele kilen er regionalt friluftsområder. I den sydlige del, som ligger i zone 1, kan der ikke etableres nye golfbaner, rideanlæg eller andre større, landskabeligt indgribende areal- eller bygningskrævende friluftsanlæg, og eksisterende anlæg kan ikke udvides. I den nordlige del, som ligger i zone 2, kan nye golfbaner, rideanlæg og andre arealkrævende friluftsanlæg, der kræver bygninger, anlægges, og eksisterende kan udvides under forudsætning af, at landskabs-, natur- og kulturværdier inden for beskyttelsesområder ikke forringes, og der tages hensyn til regionplanens øvrige retningslinier.

I Kommuneplan 2001 for Farum Kommune er området foreslået fredet.

I Farum kommunes Agenda 21 strategi 2004 for Farum hedder det, at "Farum er omgivet af skov, mark og sø, og netop naturen gør Farum til et attraktivt sted at bo. Vi skal derfor værne om den storslåede natur, vi allerede har, og bevare naturkilerne. Og samtidig udvikle kendskab til og muligheder for at bruge naturen, bl.a. gennem undervisning i skolerne. DN i Farum har i samarbejde med kommunen og amtet igangsat fredninger i Vest- og Østbyen. Intentionen med fredningerne er at sikre faunapassager og biologisk mangfoldighed i kommunen. Kommunen mangler at få færdiggjort fredningerne."

I Kommuneplan 2000 for Birkerød Kommune er området foreslået fredet med det formål at fastholde og styrke den landskabelige karakter og at sikre anvendelsen til landbrug og regionalt udflugtsområde og at forbedre spredningsmulighederne for plante- og dyrelivet.

Rapporten Stavnsholtkilen fra 1989, som blev udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Hovedstadsrådet, Birkerød og Farum kommuner, med henblik på indsamling af registreringsmateriale vedrørende Stavnsholtkilen samt fastlæggesle af retningslinier for den fremtidige arealanvendelse i kilen.

Ifølge rapporten skal den overordnede målsætning for området være,

- at den landskabelige karakter fastholdes og styrkes,
- at området anvendes til landbrug og regionalt udflugtsområde (primært vandre-, cykel- og rideture, natur- og landskabsstudier), og

- at spredningsmulighederne for plante- og dyreliv forbedres.

Endelig kommer rapporten med en række retningslinier for den videre planlægning, jf. bilag 4. Rapporten omhandlede kun nederste tredjedel af Stavnsholtkilen.

Fredningsforslaget omfatter helt eller delvist en række lokalplanlagte områder.

I Furesø kommune:

- Lokalplan 52 for Golfbane i Stavnsholtkilen

I Rudersdal kommune:

- Lokalplan 43 Damgården
- Lokalplan 58 Boligområde ved Julmosevej
- Lokalplan 70 Golfbane ved Bidstrup
- Lokalplan 84 ?
- Byplanvedtægt 12 ?
- Byplanvedtægt 22 Nordvanggård

I Allerød:

- Lokalplan 123 Sønderkov Landsby, bevarende plan for boliger og landbrug

Fredningsforslaget omfatter desuden Regionplantillæg med VVM for Duemosevejs forlængelse fra oktober 2005.

Zonestatus: Området er beliggende i landzonen.

Beskyttelse efter Naturbeskyttelsesloven: Området indeholder en lang række arealer, der er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, først og fremmest et stort antal vandhuller og småsøer. § 3-områdernes beliggenhed fremgår af kortbilag 2.

International naturbeskyttelse: Furesøen med Vaserne og Farum Sø er udlagt som EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 109 på grund af forekomsten af rørhøg og plettet rørvagtel. Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov er udlagt som EF-Habitatområde nr. 123 for forekomsten af blandt andet elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld. Afgrænsningen fremgår ligeledes af kortbilag 2. Fredningsforslaget vil indirekte medvirke til at opfylde Danmarks internationale forpligtelser indenfor disse områder ved blandt andet at sikre at fredningsområdet ikke inddrages til byudvikling.

Inden for fredningsområdet er der en del mindre eksisterende fredninger. Nogle af dem ophæves ved gennemførelsen af nærværende fredningssag, jvf. fredningsforslagets § 9 samt kortbilag 1, hvoraf afgrænsningen af eksisterende fredede områder fremgår.

4. Forslag til fredningsbestemmelser

Det foreslås at fredningen tinglyses på følgende bestemmelser:

§ 1 Fredningens formål

- At området ikke gøres til genstand for fremtidig byudvikling, idet området på grund af sin beliggenhed har stor betydning som regionalt friluftsområde.
- At områdets rekreative kvaliteter sikres og udvikles.
- At bevare og forbedre levedygtighederne for plante- og dyreliv
- At områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter bevares og forbedres
- At de kulturhistoriske og geologiske kvaliteter bevares og forbedres
- At sikre og forbedre offentlighedens adgang
- At skabe grundlag for naturpleje og naturgenopretning
- At udsigterne over landskabet og Furesøen bevares og forbedres.

§ 2 Tilstandsændringer, terrænændringer mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, herunder råstofindvinding medmindre det er umiddelbart tilladt i de efterfølgende bestemmelser.

Deponering må ikke finde sted.

Der må ikke nydrænes.

Fodring i søer og vandhuller er ikke tilladt.

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres stier i området efter en nærmere planlægning, jf. § 7.

Fredningen er ikke til hinder for at vandindvinding kan ske som hidtil.

Fredningen er ikke til hinder for at der kan ske oprydning og oprensning i området.

§ 3 Byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke opføres bebyggelse eller etableres anlæg, medmindre det er umiddelbart tilladt i de efterfølgende bestemmelser. Dog er byggeri der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom undtaget, bortset fra drivhuse.

Der må ikke etableres nye selvstændige boliger i området. Eksisterende boliger reguleres efter Planlovens landzonebestemmelser. Dog skal udvidelser ud over 250 m² godkendes af Fredningsnævnet.

I den sydvestlige del af fredningsområdet ved Forårsvej gælder følgende bestemmelser, som er en videreførelse af den hidtil gældende fredning på området:

Der må opføres sommerhuse på grundene omkring Forårsvej, som er særligt afgrænset på fredningskortet, og den eksisterende bebyggelse i dette område må udvides ved tilbygning eller suppleres med udhus, carport el.lign., alt indtil et maksimalt bebygget areal på 75 m² på hver grund. Hvis det eksisterende hus brænder, kan det uanset denne størrelsesbegrænsning genopføres på fundamentet.

Der må ikke etableres campingpladser eller lignende. Den permanente campingplads ved Damgården bør søges afviklet.

Fredningen er ikke til hinder for at der på et nærmere angivet areal kan opsættes informationstavler mv. til formidling af fredningen.

Fredningen er ikke til hinder for, at der i det omfang, ejerforholdene tillader det

- Kan etableres et mindre anlæg for spejdere i Enghavens nordlige del og ved Frederiksmindes småsøer.
- Kan etableres en primitiv overnatningsplads med shelters og mulighed for teltslagning i den nordlige del af Enghaveområdet. Desuden kan der anlægges endnu en primitiv overnatningsplads, f.eks. på Cobragrunden eller i et andet sted i den nordlige del af Stavnsholtkilen.
- Kan etableres et eller flere rekreative opholdsarealer i forbindelse med stisystemet. Rasteplads med bord og bænke foreslås f.eks. opsat syd for Nordtoftdal, ved siden af Stavnsholt Gydevej, hvor der er et fint udsigtspunkt over landskabet.
- Kan etableres en fugleobservationspost (skjul med udsigtsåbninger og informationstavler) syd for Enghaven med adgangssti, evt. plankesti, som dels kan anvendes af fugleinteresserede, dels i skolernes undervisning i naturfag.
- Kan anlægges en ridesti i eget tracé fra Stavnsholt til Sønderskov.
- Kan anlægges en gang- og cykelsti fra Fuglsang/Bigården mod Bregnerød i gammel stitracé

- Kan foretages en udvidelse af gangstien fra Bregnerødgård til Tivolihusene til brug for cyklister.
- Gives mulighed for i Stavnsholt vest for linien Rendebækgårdsvej – Sommervej og i tilknytning til Skolelandbruget at der etableres udstillinger m.m. med landbokulturelt indhold.
- Gives mulighed for at der genskabes en tipvognsbane i den nordlige del af fredningsområdet.

Fredningen er ikke til hinder for gennemførelsen af en forlængelse af Duemosevej i henhold til det endeligt vedtagne Regionplantillæg fra 2005.

I forbindelse med gennemførelsen af vejforlængelsen skal der etableres faunapassage under vejen.

Lokalplanlagte områder:

Fredningsforslaget respekterer de eksisterende lokalplanlagte områder indenfor fredningen, og fastholder at lokalplanerne er bestemmende for planlægningen af området – undtagen for lokalplanernes grønne områder, der i medfør af fredningen fastholdes som *permanente* grønne områder.

§ 4 Retningslinier for skov- og landbrugsdrift

Den kommunale skov nord for Enghaven er et eksempel på en skov, der har fået lov at passe sig selv, og skoven er tilpas vild og spændende til at sætte fantasien i gang. Stedet kunne være velegnet til spejderformål, rollespil o.l.

Skovdriften skal være ekstensiv. Der skal konsekvent anvendes hjemmehørende træarter ved foryngelser. På lang sigt bør skovområderne udvikle sig til mindre lunde af hjemmehørende træarter, der drives i plukhugst eller henligger som urørt skov.

Nyplantning kan kun ske med tilladelse fra plejemyndigheden i henhold til godkendt plejeplan.

De på fredningskortet viste nåletræsbevoksninger på matr.nr. 5d og 38 b Stavnsholt By og matr.nr. 3l og 3k Bregnerød By skal være fjernet senest fem år fra fredningens ikrafttræden.

Landbrugsdriften kan foregå som hidtil. Dog skal en 5 meter bred bræmme omkring søer, vandhuller og vandløb holdes dyrkningsfri. Bræmmerne må ikke gødes eller sprøjtes men græsning og høslæt kan finde sted.

Juletræsproduktion er ikke tilladt.

§ 5 Naturpleje

Stk. 1. Plejemyndigheden - staten for statsejede arealer og de respektive kommuner for de øvrige arealer – gennemfører pleje af de fredede arealer. For pleje gælder i øvrigt Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 951 af 16. september 2004 eller senere ændringer af denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Plejemyndighederne udarbejder en fælles plejeplan der forhandles med og tilsendes lodsejerne og Danmarks Naturfredningsforening. Såfremt der er uenighed mellem Danmarks Naturfredningsforening og plejemyndighederne eller i forhold til en lodsejer, træffer fredningsnævnet afgørelse i sagen.

Stk. 3. Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejernes samtykke, eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre plejen inden for en af kommunen fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af kommunen fastsat frist, og ellers tilfalder træet kommunen. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

Stk. 4. Kunstigt afvandede søer og vådområder skal i videst muligt omfang søges genoprettet af plejemyndighederne efter aftale med lodsejerne.

§ 6 Naturgenopretning

Fredningen er ikke til hinder for at der sker en genopretning af Enghaven i Farum således at et større område bringes tilbage til den tidligere tilstand som græsningseng. Dette indebærer en frilæggelse af Hesselbækken, således at den fortsætter sit forløb ud over engen mod Furesøen.

Naturgenopretningen bør desuden genskabe udsigten til Furesøen, idet der syd for Enghaven foretages en kraftig udtynding/fjernelse af pilekrat m.m. for mulighed for udkig til Furesøen fra Enghavestien. I skovarealet mellem Furesøstien og Enghavestien fjernes uønsket trævækst af pil, birk og ask for at synliggøre Hesselbækkens snoede forløb gennem skovsumpen, samt få skabt gennemsigt til Enghaven og Furesøen fra Furesøstien. Elletræer bevares dog som spredtstående træer, så området stadig virker som skovsump, men af mere åben karakter.

Hesselbækken i Enghaven, inden den går over til den rørlagte strækning

Nord for Furesøstien bør den nord-sydgående grøft med forbindelse til Hesselbækken, den øst-vestgående grøft samt grøften langs Furesøstien retableres. Hesselbækken oprenses og grøften langs Enghavestien retableres. Ved at lukke rørføringen under villagrundene og i stedet lede Hesselbækken ud over Enghaven til udløbet til Furesøen sydøst for matr. Nr. 8h, får man et naturligt å-forløb. Kloakudløbet fra Birkerød bør samtidig stoppes, så forureningen på engen stoppes.

En plankesti eller lignende kan føres ud mod Furesøen til en udsigtsplatform eller et overdækket skjul, hvorfra fuglelivet kan iagttages.

§ 7 Offentlighedens adgang.

Området skal som udgangspunkt holdes åbent og tilgængeligt for offentligheden. Dette omfatter også arealer, som er hegnede af hensyn til græssende dyr, f.eks. ved hjælp af klaplåger.

Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

Der bør i forbindelse med fredningens gennemførelse etableres en række nye stier, således at eksisterende stier sammenbindes og gives et mere sammenhængende forløb, jf. kortbilag 1.

De af fredningen omfattede eksisterende veje og stier må ikke lukkes, omlægges eller indskrænkes uden fredningsnævnets tilladelse.

Stk.2

For den eksisterende golfbane, der er beliggende på en del af matr. nr. 1 a Hestkøbgård, Bistrup Sogn, er det i henhold til tidligere fredninger bestemt, at der på golfbanearealet skal etableres gangstier med offentlig adgang. Stierne skal fremstå som trådte stier og skal holdes klippede af golfklubben.

Da golfbanearealet tjener et offentligt formål, og ejendommen herved åbnes for almenheden til rekreative formål, er det bestemt, at offentligheden har adgang til fods til hele golfbanearealet, bortset fra sandgrave og greens.

Disse bestemmelser skal fortsat være gældende.

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 9 Ophævelse af tidligere fredninger

Nærværende fredningsforslag erstatter følgende kendelser:

Fredningsnævnskendelse af 3. juni 1974, 4. december 1987 og 5. december 1994 for dele af matr. nr. 1 a Hestkøbgård, Bistrup Sogn og 128 a Birkerød, Bistrup Sogn (sammenlagt med 1 a).

Overfredningsnævnets kendelse af 22. oktober 1940 om Enghaven for matr. nr. 10 b Bistrup og matr. nr. 3 d, 8 g, 8 n, 8 h og 8 e af Stavnsholt By, Farum Sogn.

Overfredningsnævnets kendelse af 28. april 1972 om fredning af ejendommen matr. nr. 9 a af Stavnsholt By, Farum Sogn.

Overfredningsnævnets afgørelse af 19. august 1982 om fredning af arealer ved Stavnsholt i Farum kommune for matr. nr. 2 b, 3 e, 7 g, 4 k, 4 l, 4 m, 4 n, 4 o, 4 q, 4 r, 4 s, 4 t, 4 u, 4 v, 4 ø, 4 x, 4 z, 4 æ, 9 h, 10 a, 10 e, 10 f, 10 g, 11 a, 11 z, og 11 ø af Stavnsholt By.

Fredningsdeklaration af 31. august 1950 vedr. fredning af areal ved Kattehale Mose i Allerød Kommune for matr.nr. 41t, 41u, 41r, del af 41q og 41cc Blovstrød By, Blovstrød.

Fredningsdeklaration af 14. februar 1951 og tilføjelse tinglyst den 1. november 1952 vedr. fredning af areal ved Sønderskov i Allerød Kommune for matr.nr. 5l, 5m og 5n Blovstrød By, Blovstrød.

Fredningsdeklaration af 4. januar 1952 vedr. fredning af Kattehale Mose i Allerød Kommune for matr.nr. 41k, 41l, 41m og 41bv Blovstrød By, Blovstrød.